Válaszol a honvédelmi miniszter

Nevelésügyi főcsoportfőnökség alakul a politikai főcsoportfőnökség helyett
Megszűnik az egy évig tartó hajvágás — Új szolgálati szabályzat készül
Dolgoznak a katonai szolgálati idő megállapításán

Hadseregszerte megalakulnak a Katonai Forradalmi Tanácsok. A tisztekből, tiszthelyettesekből és honvédekből álló forradalmi bizottságok állást foglaltak a demokratikus magyar kormány mellett és követelőseiket eljuttatják szerkesztőségünkbe vagy közvetlenül a honvédelmi miniszteriumba.

Tegnapelőtt hozták nyilvánosságra a pf: 9497 alakulat katonái tíz pontból álló követelésüket. Ennek végén ez áll: „Bizunk abban, hogy a kormány és a honvédelmi miniszter bajtárs követeléseinket záros határidőn belül felülvizsgálja, kéréseinkre válaszol és teljesíti."

Ma délelőtt felkerestük a honvédelmi miniszter bajtársat, aki a követelésekre válaszolva az egész hadsereget és a magyar népet érdekló kérdésekre felelt.

— Ezekkel a követelésekkel egyetértek — mondotta Janza Károly altábornagy, honvédelmi miniszter. — Nagyrészük kidolgozása ugyan a honvédelmi miniszterium különböző szerveinek utasítást adtam, többekkel pedig már meg is valósítottunk. Az egyik legfőbb intézkedés értelmében megszűnt a politikai főcsoportfőnökség és helyette nevelésügyi főcsoportfőnökség alakul. Ez gyökeres változást fog hozni a hadsereg nevelésében. A nevelésügyi főcsoportfőnökség természetesen valamennyi párt segítségével és képviselőinek közvetlen részvételével fog dolgozni.

— Ami az egy évig tartó hajvágás megszüntetésére vonatkozó követelést illeti, azzal kapcsolatban már elrendeltem ennek a helytelen gyakorlatnak teljes megszüntetését. Ezentúl a szabályzataink által előírt egészséges, rövid hajviselethez csupán tagadhatja valamelyik ember a szakszerű kipasztálást.

A honvédelmi miniszter a továbbiakban elmondotta, hogy már utasítást adott a vezérkarnak a katonai szolgálati idő újabb megállapítására és haladéktalanul hozzálátnak az új szolgálati szabályzat kidolgozásához is. Az egyenruhaviselésben, — amint ezt már a Rádió is hírül adta — történt döntés. Végül a miniszter kijelentette, hogy az anyagi vonatkozású követeléseket a Minisztertanács elé fogja terjeszteni.

Pásztor János

A sajtószabadság útján

Sok-sok újság között válogathatott a járókelő november elsején reggel. Az élet normalizálódásának első jeleként a megszokott bódékról, utcasarkokon nemzert árusítottak az újságokat. Hozzátehetjük: az emberek nem sokat válogattak közöttük. Mindet megvették. Nem csoda. Most mindenki tájékozódni igyekszik, arról, hogy a véleményük a különböző pártoknak, rétegeknek a nemzeti demokratikus forradalom győzelme után kialakult helyzetről, a kibontakozás útjáról.

Maga az a tény, hogy a forradalom tizedik napján újságok sokasága jelent meg a teljes sajtószabadság szellemében — már utat mutat a kibontakozáshoz. — Különösen örömmel tölt el mindenkit, hogy régen elhallgattatott sajtóorgánumok szólalnak most meg az újságszervezet, újságlakitott pártok lapjai. A Független Kisgazdapárt „Kis Újság"-ja, a Magyar Szociáldemokrata Párt „Népszava"-ja, a Nemzeti Parasztpárt „Szabad Szó"-ja felelőtt és ismét hallatja szavát. És mellette ott sorakoznak a többi újságok. A „Magyar Nemzet", mint független politikai napilap szerepeződött újra és fejlődve alatt büszkén viseli alapítójának, Pethő Sándornak nevét. A „Magyar Szabadság", a „Függetlenség", a „Valóság", a „Népakarat", a „Magyar Ifjúság", a „Csepeli Újság" és az „Igazság" versenyge ad hírt az eseményekről és fejti ki álláspontját új útunkról.

A reggeli újságvásárlás, az érdeklődés-érdekesebb újságok megjelenése örömmel tölt el mindannyiunkat. Az újságok minden kötöttségtől mentes hiradása és helyzetismertetése, állásfoglalása és véleményezése hozzájárul ahhoz, hogy nemzeti demokratikus forradalmunk győzelme után napról-napra gyors léptekkel haladjunk a kibontakozás, a valóban szabad, független, semleges, demokratikus Magyarország megteremtése útján.

Kovács István vezérőrnagy, vezérkari főnök és Király Béla vezérőrnagy, Budapest városparancsnokának nyilatkozata a „Magyar Honvédnek"

A rend helyreállítása és a békés építőmunka mielőbbi megindítása érdekében a Honvédelmi Minisztor paranesot adott ki a honvédség tagjai részére. Ezzel egyidőben **KIRÁLY BÉLA** vezérőrnagy, budapesti városparancsnok felhívással fordult a fegyveres erőkhöz és a főváros lakóihoz.

KOVÁCS ISTVÁN vezérőrnagy, a vezérkar főnöke a fenti kérdéssel kapcsolatban a következőket mondotta:

— Legfőbb feladatnak tartom a forradalmi fegyelem helyreállítását, hogy ezáltal biztosítani tudjuk a rend megszilárdulását, a folyamatos és megbízható termelés és a béke és kereskedelem megindulásának.

— Minden intézkedést megtesz azonban erőszakban, hogy az együnk védelmi képessége, fraybó növeljük. Mindehhez elsősorban az szükséges, hogy a katonai alá- és fölérendeltségi viszonyokat tartsuk be és a kapott parancsokat maradéktalanul hajtsuk végre. A Katonai Forradalmi Tanácsok ehhez teremtsék meg a megfelelő feltételeket.

— Meg vagyok győződve arról, hogy hadseregünk, amely szilárdan a nép ügyét és a kormány programját támogatja, eleget fog tenni a forradalmi vívmányok megvédése megtisztelő feladatának.

KIRÁLY BÉLA vezérőrnagy, Budapest városparancsnoka elmondotta, hogy az újszaka már a rend helyreállításának jegyében folyt le. A kormány minden erejével támogatja a nemzetőséget. Az újszaka folyamán mindegy hatvan fegyveres rendzavarót fogtak el és tartóztatták le. Olyanokat, akiknek semmi közük nincs forradalmunk szent ügyéhez.

Lakatos István

Udvözlet a forradalmi honvédség tagjainak

A Szociáldemokrata Párt főtitkárának nyilatkozata

A Szociáldemokrata Párt a legnagyobb csodálattal és büszkeséggel tekint a magyar néphadsereg katonáira, akik ezekben a nehéz időkben valóban a nép fiaihoz méltóan vették ki részüket a magyar nép megújhódásáért vivott harcban.

Bízunk abban, hogy honvédségünk a jövőben is megingathatatlan támasza lesz a magyar demokráciának és nemcsak mostani önfeláldozó harcával, hanem további tevékenységével is kiérdemli a munkásosztály, az egész nép szeretetét és megbecsülését. A Szociáldemokrata Párt ehhez kíván hozzájárulni, amikor úgy határozott, hogy elküldi küldöttét a honvédség forradalmi bizottságába.

Kelemen Gyula,
a Szociáldemokrata Párt főtitkára.

A meginduló élet jelei

Még alig halkult el a fegyveroropogás s a szegényi páncélosok sínsöinek még messze, de a sokat szenvedett városban már az élet jelei mutatkoznak. A Nyugati pályaudvarral szemben, a 12-es autóbusz megállónál az emberek a buszt várják. Idősebb nénike kérdezi: — A Nemzeti felé itt kell felszállni? Valaki azt feleli, hogy a nagyvásárteleppi és a kővizgóhidi dolgozókat viszi csak a busz. A nénike már indulna gyalog, amikor az élelmezési vállalat kocsija érkezik a megállóhoz. A Nagyvásárteleppi és a Kővizgóhidi dolgozói felszállnak. A sofőr kiszól az ablakon, a Nemzetinél is megállunk. Gyorsan felszállítik a nénit is és már megy is a „busz".

* * *

Napokkal ezelőtt még hosszú sorok álltak az üzletek előtt kenyérre, élelmiszerre. Most a Mostmár osztjunk a sorok az üzletekben. A Nyugati-pályaudvar utasellátó üzletében ma nem több a nép, mint a reggeli órákban általában szokott lenni.

Az üzletben a vásárlók éppúgy falatoznak, mint máskor. Áru van bőségesen. Csak szeszesitalt nem adnak és még a meleg kolbász árusítása nem indult meg.

A Magyar Ifjúság útján egy sarki espresóban munkás külsejű férfi hörpinti fel szokásos reggeli dupla-feketéjét. A ideiglenes Forradalmi Munkástanács választása siet...

* * *

A körúton a Szófia út melletti volt Horizont bolt környékén még ugyanúgy hevernek a kidobált könyvek, mint a harcok idején. Itt még nem indult meg a takarítás. A törmelék is az utcán hever. Egészen más a kép a Bajcsy-Zsilinszky úton, ahol a házmesterek nemcsak a romokat takarítják el, de még a hulló falevelket is összesöpörik. Megindult a takarítás a Fiumei út környékén is. Legelőször is az üvegcserepeket távolították el.

* * *

A Nagyvárad térnél hárman a tank által kidöntött fát fűrészélik, hordják el. Már csak a harcok által megtépázott, ablaktalan házak és a lőgödrök szemlélik a tanúskodnak a pusztításról. A tér a pusztítást is az őszt legyőzve, zöldben virul.

Féja Géza beszéde a Békés megyei Szabadság Rádióban

Új rádióállomás, a magyar függetlenséget hirdető Szabadság Rádió kezdte meg adását Békés megyében. Az új rádióállomás, amely a 372/372 és a 387-es hullámhosszon sugározza ezentúl műsorét, első adásában Féja Géza, a Nemzeti Parasztpárt irányítestületének tagjá szólott Békés megye népéhez. Beszédében a többi között ezeket mondotta:

— Polgártársaim! Magyarok!

— Tudatom Békés megye népével, hogy a Duna völgyében csoda történt: nemzet született! Hálát adok az egyetlen és igazságos oszto Istennek, hogy megérhettem ezt a napot. Századok óta viaskodik a magyar költő a nemzethalál rémével, a nagy „sirral, hol nemzet sülyed el". Századok óta vártuk a küldöttet, a nemzet megváltóját, aki visszaránitja a magyart a sír párkányáról és világosságra vezéri. Hiába vártunk, kétségbeesésünkben önmagunkat és nemzetünket marcangoltuk. A mellem verem! Kishitűek voltunk, mert ime a várt történelmi hős helyett egy iljú, nagy nemzet jelent meg az utcán, a barrikádokon, a magyar sors, a magyar történelem véres mezején. Régi forradalmaink, Dózsa, Rákóczi, Kossuth nevéhez fűződnek, a mostani forradalomnak főhőse azonban nem egy lánglélek, hanem maga a lánglelkű nép.

— A mellem verem! *Magyar szalmatűzről beszéltünk és nézzétek: tüzünk beviláglítja a földet. A magyar nép szerte a világon a legmagasabb emberi rangot jelenti.*

— Soha a történelem folyamán nem volt még ennyire egy test, egy lélek ez a nemzet. A barrikádokon, a pesti utcán, véres nemzeti zászlók alatt tudta mindenki, hogy mi a feladata, nem kellett parancszó, nem kellett biztatás, ha valaki elesett, öten nyomultak a helyébe. Ugyanúgy összeforrva, egy testként — egy lélekként kell őrizünk a forradalom vívmányait és egy csöpnyit sem szabad lemondunk a magyar forradalom igazából.

— A fegyverek végre elhallgattak, most a béke harca következik. A béke harca semmivel sem kisebb, semmivel sem könnyebb, mint a fegyverekké volt. *Dózsa György óta vagy vérbefojtották, vagy elsikkasztották az igazi magyar forradalmat.* Polgártársaim! Most éljük sorsunk legnagyobb próbáját: ennek a forradalomnak győznie kell, mert akik hősök és igazak voltak a harcban, hősök és igazak lesznek a békében is.

— Arra kérem régi bajtársaimat és Békés megye egész népét, hogy őrizze, védje a forradalom vívmányait. Ne térjünk le a forradalom útjáról se jobbra, se balra. *Mi nemakarjuk visszaállítani az úri Magyarországot, de Rákosi és Gerő rémuralmát sem,* Testvéreim! A mi kezünkre nem szennyeszteli be igaz szivünk, mi lelkünkre nem terheltheti nemtelen cselekedet, a mi jóhírünket nem szeplősíthetí személyi bosszú aljas indulata.

— A nemzeti egység most lett élő valósággá! Szélesre tárt karral várunk minden jóakaratú, tisztaszivű és megtisztult magyart, aki vállalja a forradalom ügyét és fegyelmét.

— Hallgassatok reánk! Álljatok egyenrangú polgártársként, testvérként mellénk. Ide magyarok! — fejezte be szavait Féja Géza.

Két találkozás

A fehérköpenyes, elszánt arcú fiatal forradalmár lánnyal először a Kilián-laktanya mellett találkoztam. Tétlős este volt. A szovjet harckocsigyűrű ekkor még gyilkos hurokként szorult az Üllői úti forradalmi góc körül. Mindez azonban csak növelte a szabadságharcosok elszántságát, egyszóval, Szervezetten, autóbuszokat találtak el a figyelő.. és őrszolgálatot, önlevékenyen hozták rendbe fegyvereiket, hogy ha a „tüzet szüntess" végeztére, ha a szovjet harckocsik továbbra is magyar vér kiontására készülődnének — akkor még azelőtt köröllel sújthassanak le rájuk.

Ó, az elszántarcú fehérköpenyes lány ott sürgölődött a fáradtarcú, szakallas fegyveresek között. Csoportról csoportra járt és már a puszta megjelenésével is nyugalmat, derűt lopott a többnapos harctól elcsigázott felkelők szivébe. S ez akkor óriási dolog volt! Emlékszem, egy idősebb munkásember így nyilatkozott:

— Ó a mi lányunk. Ha rá nézek, nekem is eszembe jut a családom, a kek lányom, akikről már harmadik napja semmit sem tudok. Mégis megnyugszik egy kicsit a szivem, szabadságszor felkeres bennünket...

— Bátor, elszánt, igazi magyar lány — [illegible] hozza [illegible] másik felkelő. — Ez csak, bajtárs. Egy pillanatra se vülik meg attól a kézigránátról, amit a kezében tart. Még a legnehezebb helyzetben döntött úgy, hogy nem kerül élve a ruszkik kezébe. Felrobbantja magát — de magával visz egy párat közülük is... Sokszor szerettem magyar hősi közös összefogása, harca eredményeként győzött a forradalom. Kitakarodóban vannak a szovjet alakulatok is. S én mégis nyugtalan voltam a fehérköpenyes lány miatt, mert azon az éjszakán még voltak összecsapások, fel-lelloobanó csetepaték a Kilián laktanya körül. Felettem Ő, pedig a nevét sem volt módomban megkérdezni. S ezért is volt számomra nagy öröm, megkönnyebbülés, hogy legnap este viszontláttam. Ugyanaz a fehér köpeny volt rajta, s valószínűleg az a bizonyos kézigránát is a zsebében lapult. De az arca már nyugodt, derűs volt. Akkor csomóba fogott haját szépen kifésülte és csak most láttam, hogy csinos is...

Kezet fogtunk az Október 23 nyomda bejáratánál, ahol két másik felkelő kísérete tovább járt, s átváltunk egymástól. Ő tovább ment, vissza a felkelők közé, én meg hozzátoghtam két találkozásunk megirásához.

Barkovits István

A Baross utcánál

változik a Körút kéve. Lakatos Imre ám áraztanak fényt a lámpák. Az elmult napok hősies harcairól beszélő barrikádok, szétlőtt szovjet harckocsik mellett lépdeztünk. A házak falain lövedékek okozta sebek tátongnak. A járdán téglatörmelékek, csörgő-csikorgó üvegcserepek, leszaadt villamos vezetékek. Közelednk a ujjász kiadelem kisponjához, az Üllői úthoz. A Kilián-laktanya leomlott fala tompán világit, hirdetve a nagy harcok napjait.

— Állj! — csattan egy érees hang. Pillanatok alatt körülvesznek és igazoltatnak a forradalom katonái.

— Mi újság, bajtársak? — kérdezzük.

— Rend és nyugalom.

Velük megyünk tovább. A Szépművészeti Múzeumnál fegyveres őrök vigyáznak a bennlévő értékekre, nemzeti kincseinkre. Azok őrzik a nemzet ereklyéit, akik azért harcoltak, hogy megőrizzük és hiven kövessük évezredes hagyományainkat. Pár lépéssel odébb egy betört üvegű Röltex-üzlet [illegible] előtt ismét fegyveres őrök [illegible] A [illegible] szorítja fegyverét, fiatalos arcát pirosra csipi a hűvös éjszakai szél. Ort áll.

Ujabb és újabb járőrökkel találkozunk. Friss erők, éber szemek, a fegyvert keményen markoló kezek. Bátran kimondhatjuk, hogy Budapest közbiztonsága jó kezekben van. Rövid pihenőre a Corvin-közbeli harcosokhoz indulunk.

Az egyik szobában leülünk

a szabadságharcosok

közé. Beszélgetünk, Kevesebbett az elmúlt napokról, többet a holnapról. Még be sem fejeztátt a harc, a fordulatok, éles szemük előre tekint, tiszta agyuk a jövendőben kutat.

A másik helyiségben foglyulejtett szovjet tatonák pihennek. Romániából vezénylett, éket Budapestre, nagy tankjaikkal, géppuskáikkal térdre kényszerítsék a szabadságharcos magyar népet. És mi lett az eredmény?... Sokat közülük hiába várnak a szülők, a család. Ok tizenötjen jól jártak. Parancsnokuk, George Gy Kyuszanyik főhadnagy elmondotta, hogy gondoskodnak róluk, nem esett semmi bántódásuk.

— Igy van — szólal meg a szabadságharcosok egyik vezetője. — Vigyázunk rájuk, gondoskodunk róluk és reggel kísérettel visszük őket a kivonuló szovjet csapatok után.

A corvinisták parancsnokságán csörög a telefon, fegyveres szabadságharcosok adják gyvegésnak a kilincset. Sorra érkeznek a jelentések a körzet egyes pontjairól. A corvinisták hatalmas részt vállaltak a gyülekezés csatából. Beszédre eddig nem volt idejük, fegyvereiké volt a szó. Most is fukarkodnak a szavakkal, még a neviket sem mondják meg. Nem kenyerük a hírnévhajhászás. Minél előbb békeséget akarnak, az alkotó munkához nélkülözhetetlen rendet, teljes nyugalmat.

A haza sorsa,

a nép, az ország gondja a sorsuk, gondjuk — és az új élet.

Beszélgetünk erről szórgyeti gondalatait a hatvanhat esztendős sebesült Szörczö István is, a Bakáts-téri kórházban. Sebei sajgó, kinzó fájdalmat okoznak, de szemei felcsillannak, kerek arcán mosoly suhan végig, amikor az elmúlt napokról beszél.

— Győzött a forradalom. Szabadok lettünk. Emberek, vigyázzatok erre a kincsre! — mondja és felemeli bepólyázott kezét. Fárasztja a beszéd. Mielőbb gyógyulást kivánna távozunk.

A tereken virággal borított, friss sírdombok sötétlenek. A hantok alatt a haza szabadságáért és függetlenségéért elesett hősök alusszák örök álmukat. A Kinizsi téren fájdalmas egyhangúsággal fújya gyászindulóját a hűvös őszi szél — s a szélben serceges hajladoznak a gyertyacsonkok kegyeletes lángocskái. Állunk a sírok előtt és gondolkodunk... Tisztelgünk a hősök hallatatlan emlékének. Megvalósítjuk amiért életüket áldozták.

Fiatal, Az apró fenyek kiterjednek. Ujnap kezdődik a magyar főldön...

Bartók László — Tóth Ferenc